

Adran 11

Digwyddiadau preswyl

Cyn cynnal unrhyw ddigwyddiad o'r fath, mae'n rhaid cwblhau Ffurflen 6: *Cais am gymeradwyo gweithgareddau*. Mewn unrhyw ddigwyddiad preswyl sy'n cael ei drefnu ar gyfer plant a phobl ifanc, mae angen derbyn cyfrifoldeb am eu llesiant, bod yn barod am unrhyw bosibilrwydd, rhagweld sefyllfaoedd a allai arwain at berygl posibl, a rhoi camau ar waith i leihau, dileu, osgoi a rheoli peryglon posibl. Wrth gynllunio ar gyfer pob digwyddiad preswyl, dylid cynnwys y Swyddog Diogelu, y Swyddog Iechyd a Diogelwch, a Swyddog y Cyfryngau. Dylid cynnal cyfarfod terfynol o leiaf 4-5 diwrnod gwaith cyn yr holl ddigwyddiadau i drefnu'r manylion terfynol. Disgwylir i ffurflenni Cadw'n Ddiogel (ffurflenni 15-18) gael eu defnyddio i ategu gwaith y cyfarfod terfynol ynghyd â chwblhau'r holl asesiadau risg (ffurflen 19). Cyn cynnal unrhyw ddigwyddiad preswyl, mae'n rhaid i'r arweinydd gwblhau asesiad risg ffurfiol o'r lleoliad a'r gweithgareddau yn unol â chanllawiau iechyd a diogelwch yr Eglwys yng Nghymru. Mae'n rhaid derbyn ffurflen ganiatâd sydd wedi'i llofnodi gan y sawl sydd â chyfrifoldeb rhiant ar gyfer pob plentyn sy'n mynychu'r digwyddiad, ac mae'n rhaid i'r ffurflen hon nodi natur y gweithgareddau y bydd y plentyn neu'r person ifanc yn cymryd rhan ynddynt. Dyma Ffurflen 3 *Caniatâd ar gyfer gweithgareddau penodol*.

Mae'n rhaid storio'r ffurflenni yn ddiogel yn unol â pholisïau a gweithdrefnau diogelu data a chadw cofnodion. Mae'n rhaid cyflwyno'r ffurflenni caniatâd i offeiriad y plwyf ynghyd ag asesiad risg wedi'i gwblhau a Ffurflen 6: *Ffurflen gais i gymeradwyo gweithgareddau*. Mae'n rhaid cwblhau pob ffurflen yn llawn a'i storio yn ddiogel. Arweinydd dynodedig y digwyddiad sy'n gyfrifol am sicrhau bod hyn yn digwydd. Dylai offeiriad y plwyf lofnodi Ffurflen 6 hefyd i gadarnhau ei fod wedi'i derbyn.

Y ganolfan breswyl

Wrth drefnu cwrs preswyl, dylai'r arweinydd nodi'r canlynol:

- cadarnhau a sicrhau bod gweithdrefnau diogelu ar waith yn unol â'r polisi hwn. Yn benodol, dylai sicrhau bod unigolyn cyfrifol wedi'i enwi i arwain y gwaith o ymdrin ag unrhyw bryderon diogelu. Mae'n rhaid i'r unigolyn hwn fod yn gyfarwydd â'r gweithdrefnau diogelu a sicrhau bod ganddo enwau a manylion cyswllt pawb y gall fod angen cysylltu â nhw;
- ar gyfer digwyddiadau sy'n cynnwys enwadau / sefydliadau gwahanol, mae'n rhaid cydymffurfio â pholisi diogelu'r Eglwys yng Nghymru, a sicrhau bod yr un dogfennau yn cael eu defnyddio. Yn y cyswllt hwn, argymhellir y dylai sefydliadau gyfarfod i gynllunio a pharatoi'r digwyddiad gyda'i gilydd os oes modd. Yn bwysicach na dim, mae'n rhaid sicrhau bod y rhai sy'n arwain y digwyddiad yn deall beth i'w wneud a pha weithdrefnau i'w dilyn mewn argyfwng;
- sicrhau bod y ganolfan breswyl yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth iechyd a diogelwch bresennol a bod ganddi bolisi yswiriant digonol ar gyfer y grŵp, gan gynnwys unrhyw blentyn ag anghenion penodol, a bod ganddi drwydded ar gyfer y gweithgareddau arfaethedig, gan gynnwys unrhyw weithgareddau risg uwch fel canwio, dringo creigiau ac ati. Mae'n rhaid sicrhau bod y polisi yswiriant yn cynnwys damweiniau personol, atebolrwydd personol ac atebolrwydd cyhoeddus;
- mae'n bwysig sicrhau bod trefnwyr, gweithwyr, gwirfoddolwyr, plant a phobl ifanc yn gyfarwydd â rheolau a rheoliadau'r ganolfan breswyl. Dylai staff y ganolfan breswyl dderbyn cymorth i sicrhau bod plant a phobl ifanc yn cydymffurfio â nhw;
- sicrhau bod cyfarpar cymorth cyntaf ar gael a bod modd cysylltu â meddyg teulu mewn

argyfwng;

- sicrhau bod llety cysgu ar wahân ar gael ar gyfer bechgyn a merched. Ni all oedolion rannu llety cysgu gyda phlant/pobl ifanc o dan eu gofal.
- Fodd bynnag, dylai oedolion fod wrth law ac ar gael yn y nos os oes argyfwng yn codi. Dylai'r plant/pobl ifanc wybod ble mae oedolion yn cysgu. Ni ddylai oedolion fynd i mewn i lety cysgu plant/pobl ifanc ar eu pennau eu hunain;
- dylai strategaeth fod ar waith i hysbysu rhieni/gwarcheidwaid am argyfwng posibl neu am newidiadau annisgwyl neu newidiadau na ellir eu hosgoi i'r rhaglen neu'r lleoliad. Dylid sicrhau bod ffôn ar gael bob amser;
- dylid atal neu wahardd plant a phobl ifanc rhag dod â chyfarpar trydanol fel teclyn sychu gwallt, teclyn sythu gwallt a dyfeisiau digidol fel consol gemau cludadwy, llechen ac ati. Os ydynt yn dod â dyfeisiau digidol neu eitemau drud eraill gyda nhw, mae'n rhaid iddyn nhw a'u rhieni gael gwybod mai'r plentyn sy'n gyfrifol am y dyfeisiau eu hunain ac am unrhyw ddifrod iddynt;
- sicrhau bod polisi dim alcohol ar waith ar gyfer plant a phobl ifanc tra bod plant a phobl ifanc o dan eich gofal.

Rhieni/gwarcheidwaid a/neu ofalwyr

Ni ellir mynd â pherson ifanc i ffwrdd i fynychu digwyddiad preswyl heb ganiatâd yr unigolyn sydd â chyfrifoldeb rhiant. Mae'n rhaid i'r unigolyn hwn gwblhau a llofnodi Ffurflen 3: *Caniatâd ar gyfer gweithgareddau penodol*, gan nodi unrhyw wybodaeth feddygol berthnasol fel alergeddau, deiet arbennig ac ati. Mae'n rhaid i'r rhiant/gwarcheidwad neu'r gofalwr sy'n llofnodi'r ffurflen fod â chyfrifoldeb rhiant ar gyfer y plentyn.

Cyn mynd â grŵp i ffwrdd, dylai rhieni/gwarcheidwaid/gofalwyr fod yn ymwybodol o'r canlynol:

- y rhaglen/gweithgareddau y bydd y plentyn yn cymryd rhan ynddi/ynddynt;
- enwau a rhifau ffôn yr arweinwyr/cynorthwyr sy'n mynd gyda'r grŵp. Os oes modd, dylid rhoi gwybodaeth am y digwyddiad preswyl i rieni ymlaen llaw, gan roi cyfle iddynt gyfarfod yr arweinwyr/cynorthwyr;
- cyfeiriad a rhif ffôn y Ganolfan;
- 'contract' y grŵp, hynny yw, y rheolau y bydd angen i'r bobl ifanc gydymffurfio â nhw, a'r canlyniadau posibl os ydynt yn torri'r rheolau;
- y dillad a'r eitemau eraill sydd eu hangen ar y bobl ifanc;
- faint o arian poced sydd ei angen. Mae'n syniad da pennu uchafswm ar gyfer hyn.

Plant a phobl ifanc

- ni all plant a phobl ifanc gymryd rhan yn y cwrs preswyl a'i weithgareddau heb ganiatâd rhiant/gwarcheidwad/gofalwr;
- mae'n rhaid rhoi gwybodaeth lawn i blant a phobl ifanc am natur y cwrs preswyl a'r disgwyliadau ar eu cyfer;
- er y dylent gymryd rhan weithredol a chael eu hannog i gyfranogi o bosibl, ni ddylid byth gorfodi plant a phobl ifanc i gymryd rhan mewn unrhyw weithgaredd os ydynt yn

teimlo ofn neu os nad ydynt yn fodlon cymryd rhan ynddo am reswm arall;

- dylai plant a phobl ifanc gael cyfle i drafod rheolau a chontract ar gyfer ymddygiad, a dylent fod yn ymwybodol o'r sancsiynau am dorri rheolau;
- dylai ffôn fod ar gael i blant a phobl ifanc os oes modd;
- dylid arddangos rhifau ffôn ChildLine a'r NSPCC.

Diwedd